

ДО ЮВІЛЕЮ МИРОСЛАВА СИВОГО

У 2010 році виповнюється 60 років від дня народження та 40 років виробничої, науково-дослідної, педагогічної та громадської діяльності доктора географічних наук, кандидата геолого-мінералогічних наук, професора, завідувача кафедри фізичної географії Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Мирослава Яковича Сивого.

Мирослав Якович народився 16 лютого 1950 р. в с. Клебанівка Підволочиського району Тернопільської області, у селянській родині. Батько, Сивий Яків Іванович, походив з великої, заможної в дорядянські часи та національно свідомої родини Сивих. Багато представників цієї родини брали участь у визвольних змаганнях 40-их років минулого століття, були ув'язнені в гітлерівських та сталінських концтаборах (Сиві Яків та Павло), загинули в УПА (брати Володимир, Михайло та Олекса Сиві з Чагарів Збараських). В повоєнні роки родина виховала низку представників національно-патріотичної інтелігенції, які були всебічно освіченими людьми. Мати Мирослава, Сива Іоанна Іванівна (з родини

Дідиків), теж виховувалася в освіченій сім'ї (її батько в 30-тих роках очолював сільську "Просвіту"). Тому в сім'ї завжди панувала повага до книжки, навчання, яку діти змалку сприймали як належне.

Мирослав Якович у 1965 р. закінчив Клебанівську восьмирічну школу, а в 1967 р. – Тернопільську СШ №6. У цьому ж році поступив до Львівського державного університету ім. І.Франка на геологічний факультет, який успішно закінчив у 1972 р. за спеціальністю "геологія і розвідка родовищ корисних копалин".

Після закінчення університету М.Сивий був скерований на роботу в трест "Уралвуглерозвідка" (м. Челябінськ), де займався дорозвідкою шахтних полів Кизеловського кам'яновугільного басейну на Північному Уралі. Пройшов шлях від техника до дільничного геолога.

В 1974 р. М.Сивий поступив до аспірантури при відділі геології вугілля Інституту геології та геохімії горючих копалин АН УРСР у Львові (науковий керівник – д. г.-м. наук, професор В.О. Кушнірук). У 1980 р. в Дніпропетровському Гірничому інституті ім. Артема успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: "Особливості регіонального метаморфізму вугілля Львівсько-Волинського басейну". Після захисту дисертації працював у відділі геології вугілля на посаді молодшого наукового співробітника.

У 1982 р. Мирослав Якович на конкурсній основі почав працювати на кафедрі географії (нині кафедра фізичної географії) Тернопільського педагогічного університету ім. В.Гнатюка на посаді старшого викладача, а з 1988 р. – доцента. В листопаді 2005 р. у Львівському національному університеті захистив докторську дисертацію на тему: "Теорія і практика конструктивно-географічного аналізу мінерально-сировинних ресурсів Подільського регіону", а в листопаді 2006 р. рішенням ученої ради Тернопільського національного педуніверситету ім. В.Гнатюка призначений на посаду професора кафедри фізичної географії, в липні 2008 р. – на посаду завідувача цієї кафедри.

Результатом десятирічних досліджень в Тернопільському педагогічному університеті стали монографії: "Мінерально-ресурсний потенціал Тернопільської області" – у співавторстві з В. Кітурою (1998 р.) та "Мінеральні ресурси Поділля: конструктивно-географічний аналіз та синтез" (2005 р.), а також докторська дисертація.

В монографічній роботі та дисертації М. Сивим розроблена концепція конструктивно-географічних досліджень мінерально-сировинних ресурсів (МСР) та мінерально-сировинних комплексів (МСК) окремих регіонів. Суть її полягає у всебічному аналізі географічних особливостей родовищ корисних копалин (КК) та існуючої інфраструктури МСК, оцінюванні потенціалу МСР, розробці на цій основі сучасних і перспективних оптимізованих моделей територіально-господарських комплексів мінерально-сировинної орієнтації, прогнозуванні їх розвитку, вирішенні геоекологічних проблем, спричинених гірничо-видобувною діяльністю, а також прийнятті управлінських рішень щодо збалансованого природокористування.

В останні роки пріоритетним напрямком досліджень професора Сивого є застосування конструктивно-географічного підходу до вивчення мінерально-сировинної бази України та проблем, які супроводжують експлуатацію родовищ КК у гірничопромислових регіонах країни.

М. Сивий займався також історико-географічними дослідженнями. Ним проаналізовано геологічні аспекти в працях В. Кубійовича, а також історичні особливості вивчення мінеральних ресурсів Поділля зокрема й України загалом, історію геолого-геоморфологічних досліджень Подільських Товтр, вивчення фосфоритоносності Поділля, зроблена розвідка з історії дослідження сульфатного карсту Західного Поділля, вивчення й освоєння бальнеологічного потенціалу Поділля та ін.

В наукових часописах, збірниках матеріалів наукових форумів різного рангу, Тернопільському енциклопедичному словнику М. Сивим опубліковано понад 200 наукових та науково-методичних праць.

За час роботи в Тернопільському педагогічному університеті професором М. Сивим у співавторстві з професором Й. Свинком підготовлено низку україномовних підручників та посібників з геології для студентів географічних, біологічних та хімічних спеціальностей вищих навчальних закладів (вперше в Україні), виданих з грифом МОН України, серед яких "Геологія з основами палеонтології" (Вища школа, 1995), "Лабораторний практикум з геології з основами палеонтології" (Віпол, 1997), "Геологія" (Либідь, 2003), "Геологія. Практикум" (Либідь, 2006), "Геологія з основами геохімії" (Либідь, 2010). Підручники й посібники з геології використовуються в усіх профільних вузах України. Загалом, проф. М. Сивим підготовлено й опубліковано 12 підручників та посібників для вищої школи та вчителів.

На географічному факультеті проф. М. Сивий читає курси "Геологія", "Геологія з основами геоморфології", "Основи океанології", "Палеогеографія", "Палеоландшафтознавство" та "Географія мінеральних ресурсів України".

Проф. М. Сивий керує також підготовкою студентами дипломних, магістерських робіт, кандидатських дисертацій чотирма аспірантами, веде активну рецензійну, редакторську роботу (член редколегії наукового часопису ТНПУ ім.В.Гнатюка "Наукові записки. Серія: Географія"), є також членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти й науки України

Мирослав Якович є комунікабельною, толерантною, високоосвіченою, духовно багатою і творчою Людиною, цікавим співрозмовником, завзятим диспутантом, патріотом, взірцем для викладачів і студентів. Очікуємо від нього не тільки нових наукових, а й поетичних творів. То ж з роси і води Вам, Мирославе Яковичу, міцного здоров'я, творчого натхнення і многая літ.

Колектив географічного факультету